

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про основні засади молодіжної політики»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Молодіжна політика переживає серйозні процеси трансформації, викликані кардинальною перебудовою політичної системи суспільства та створенням внутрішніх передумов до вступу України в Європейський Союз. Молодіжна політика потребує докорінних змін та вже стала самостійною сферою суспільних відносин, що недостатньо і недосконало, врегульована існуючими нормами права. Потреба у новому комплексному нормативному акті назріла та потребує реалізації.

Нові актуальні напрямки молодіжної політики не можуть бути врегульовані у вигляді змін та доповнень до чинного законодавства. У зв'язку із чим вбачаємо потребу у прийнятті окремого закону, що також забезпечить кодифікацію існуючих нормативно - правових актів, зокрема законів України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», «Про молодіжні та дитячі громадські організації», Декларації «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні», врахує та збереже всі позитивні напрацювання, дозволить запровадити нові механізми реалізації молодіжної політики.

Молодіжна політика, у контексті нового законопроекту, дасть стимул для налагодження партнерських взаємовідносин між молоддю та владою, створить нове підґрунтя для розбудови сильної та активної молодіжної спільноти, допоможе молоді подолати найбільш складні перехідні етапи життя від юності до навчання, від пошуку першого робочого місця до створення сім'ї, скористатись різними перевагами та програмами підтримки, передбаченими законопроектом.

2. Цілі і завдання прийняття акта

Законопроект покликаний удосконалити процес формування та реалізації молодіжної політики шляхом включення до українського законодавства більшості положень Європейської хартії про участь молоді у суспільному житті на місцевому та регіональному рівні, кодифікації законодавства у сфері молодіжної політики, запровадження нових форм, методів та інструментів молодіжної роботи з урахуванням кращих закордонних та національних практик.

Законопроект ставить перед собою завдання створити умови для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному, культурному житті суспільства, популяризувати та актуалізувати роль та важливість участі молоді у процесі ухвалення рішень; забезпечити розвиток інституційної спроможності молодіжних та дитячих громадських об'єднань, підтримку діяльності суб'єктів молодіжної роботи; забезпечити гарантії соціально-економічного розвитку молоді, в тому числі щодо вирішення житлових питань, питань професійного самовизначення та зайнятості, охорони здоров'я, задоволення освітніх, культурних та інших потреб; посилити міжнаціональне та міжнародне молодіжне співробітництво.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту акта

Законопроект приймається з метою удосконалення системи функціонування вітчизняної молодіжної політики, методів та інструментів її реалізації, зміцнення інституційної спроможності молодіжних та дитячих громадських об'єднань,

інших інституцій, що здійснюють молодіжну роботу, заохочення молоді до активної участі в громадському житті, закріплення європейських підходів до молодіжної політики.

Законопроект визначає основні поняття, мету, завдання, принципи та пріоритети молодіжної політики в Україні; гарантії та механізми участі молоді у її формуванні та реалізації; повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади; особливості організаційних і правових засад утворення та діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань; визначає суб'єктів та зміст молодіжної роботи, особливості реалізації окремих соціальних гарантій молоді щодо вирішення житлових питань, питань професійного самовизначення та зайнятості, охорони здоров'я, задоволення освітніх, культурних та інших потреб.

Проектом закону «Про основні засади молодіжної політики» пропонується знизити вік молоді до 29 років. Чинним законом встановлено широкі вікові рамки (від 14 до 35 років), що призводить до розпорошення обмежених ресурсів на вирішення питань великої кількості груп молоді різного віку. Зменшення віку молоді дозволить цілеспрямовано використовувати ресурси для молодих людей у перехідний період, протягом якого молодь найбільше потребує підтримки.

Висока верхня межа віку молоді розглядаються як свідчення патерналістського характеру молодіжної політики, що знаходить свій прояв у намаганні контролювати та спрямовувати розвиток молодих людей протягом якомога довшого періоду. У той же час молодіжна політика повинна сприяти моделі відкритого розвитку, за якої молодь може самостійно визначати власні цілі та цінності, брати участь у громадському житті та у процесі формування політик, що стосуються молоді зокрема, або суспільства загалом.

Підхід до визначення поняття «молодь» в Україні (14-35 років) також не збігається з підходом ООН, за яким молоддю вважають людей віком 15-24 роки. У Стратегії Європейського Союзу щодо молоді, молодими визнають людей віком 13-30 років.

Відтак законопроект спрямований на роботу із такими групами молоді: школярі від 14 до 17 років; молоді люди, які отримали освіту в закладах освіти I – IV рівнів акредитації від 18 до 24 років; та молодь, що працює, віком від 25 до 29 років. Дія означеного закону поширюватиметься також і на дітей віком від 6 років, оскільки передбачає підтримку дитячих громадських організацій та роботу із дітьми, як потенційними учасниками програм (проектів, заходів) різного спрямування. Верхня вікова межа у 35 років встановлюється виключно для молодих сімей для забезпечення їх участі у програмах вирішення житлових питань.

З метою забезпечення гарантій участі молоді у громадсько-політичному житті, законопроектом пропонується створити Національну раду з питань молоді як консультативно-дорадчий орган при Кабінеті Міністрів України, надати право представницькому та виконавчому органам Автономної Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування створювати молодіжні ради, як консультативно-дорадчі органи, а також призначати радників з питань молоді.

Молодіжні та дитячі громадські об'єднання отримують широкий спектр інструментів для повноцінної партнерської участі у формування та реалізації молодіжної політики, вирішення питань власного інституційного розвитку.

Законопроектом визначаються суб'єкти та зміст молодіжної роботи. До таких суб'єктів зокрема віднесено молодь, молодіжні працівники, молодіжні центри та молодіжні простори, молодіжні та дитячі громадські об'єднання, благодійні організації, молодіжні ради, радники з питань молоді, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування, неформальні молодіжні об'єднання.

З метою підтримки проектної діяльності суб'єктів молодіжної роботи, інституційної підтримки молодіжних та дитячих громадських об'єднань, розвитку української молоді та її інтеграції у світовий соціокультурний простір, створення належних умов для реалізації програм і проектів у молодіжній сфері, впровадження інноваційних підходів у процесі їх фінансування та реалізації, формування експертного середовища та якісного процесу відбору, законопроектом пропонується врегулювати питання діяльності Українського молодіжного фонду.

Згідно з проектом Фонд є бюджетною установою, що виконує спеціальні функції щодо сприяння реалізації завдань молодіжної політики, діяльність якого спрямовується та координується Міністерством молоді та спорту України. При цьому важелі впливу на політику Фонду органів державної влади обмежені та чітко визначені. Збалансованість політики та прозорість діяльності Фонду забезпечуватимуться особливостями структури органів управління Фонду та процесом їх формування.

Діяльність Фонду стимулюватиме розробку і впровадження сучасних проектів у сфері молодіжної політики, сприятиме виробленню конкурентоспроможних проектів (програм, заходів) та стане надійним партнером та майданчиком для суб'єктів молодіжної роботи.

Законопроектом запропоновано створити розгалужену мережу молодіжних центрів. Зокрема центр всеукраїнського рівня стане освітнім та ресурсним майданчиком для опорних центрів регіонального рівня, які, в свою чергу, виконуватимуть таку ж функцію по відношенню до місцевих молодіжних центрів. Також запроваджується поняття молодіжних просторів, що можуть створюватись на базі закладів освіти, культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності та підпорядкування та використовуватись з метою здійснення молодіжної роботи, зокрема організації змістовного дозвілля дітей та молоді.

Законопроект встановлює особливості реалізації окремих соціальних гарантій молоді у галузі забезпечення житлом, зайнятості та підприємництва, освіти, культури, туризму, оздоровлення та відпочинку, фізичної культури та спорту, охорони здоров'я, підтримки молодих сімей та молоді, що опинилась у складних життєвих обставинах, талановитої молоді.

Фінансове забезпечення реалізації молодіжної політики, що передбачено законопроектом, передбачає широкий спектр механізмів для одержання фінансової та іншої підтримки молодіжними та дитячими громадськими об'єднаннями, іншими суб'єктами молодіжної роботи.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання.

Питання, що відносяться до предмету правового регулювання законопроекту, регламентуються Конституцією України, законами України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», «Про молодіжні та дитячі громадські організації», Декларацією Верховної Ради України «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні».

Реалізація положень поданого законопроекту після його прийняття не потребує внесення змін до інших законів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття законопроекту не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України.

Фінансове забезпечення діяльності Українського молодіжного фонду планується здійснювати за рахунок коштів державного бюджету, що передбачені на проведення конкурсу проектів програм молодіжних та дитячих громадських організацій, добровільних внесків фізичних і юридичних осіб, у тому числі нерезидентів України, добровільних внески урядів, агентств та установ зарубіжних країн, міжнародних фінансових та інших організацій, у тому числі у формі цільових грантів, інших джерел, не заборонених законодавством України.

Пільги, щодо реалізації окремих прав молоді щодо забезпечення молоді житлом, зайнятості та підприємництва, освіти, культури, туризму, оздоровлення та відпочинку, фізичної культури та спорту, охорони здоров'я, підтримки молодих сімей та молоді, що опинилась у складних життєвих обставинах, талановитої молоді були передбачені законом України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» та дещо розширені у запропонованому законопроекті. Для органів місцевого самоврядування означені пільги містять рекомендаційний характер та можуть застосовуватись у разі прийняття відповідного рішення.

Прийняття законопроекту сприятиме запровадженню відкритих, прозорих та зрозумілих для громадськості процедур розподілу коштів на реалізації завдань молодіжної політики.

6. Прогноз результатів

Ухвалення законопроекту сприятиме використанню в Україні кращого досвіду країн Європейського Союзу у молодіжній сфері, розширити міжнародні молодіжні зв'язки, підвищити рівень національної та міжнародної мобільності молоді, залученні молоді до процесу ухвалення рішень, позитивно вплине на соціалізацію та інтеграцію молоді у суспільні процеси, дозволить подолати найскладніші етапи життя молодої людини, забезпечити інституційну підтримку молодіжних та дитячих громадських об'єднань, інших суб'єктів молодіжної роботи.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: САНЧЕНКО ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000FA6426007EA26C01

Дійсний до: 16.03.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 433д9/1-2020/81519 від 19.06.2020

115198